

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 583/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mgr. Vladimír Šárnik, Národného oslobodenia 25, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát Mgr. Vladimír Šárnik, vedenú pod sp. zn. Rvp 11166/2014 a sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mgr. Vladimír Šárnik, Národného oslobodenia 25, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát Mgr. Vladimír Šárnik, vedenú pod sp. zn. Rvp 11167/2014 vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002 (ORP-63/KP-3-99, ČVS: OÚV-265/30-02, ČVS: OÚJP-265/30-02, ORP-1113/I-JKP-OZN-2008), postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II v konaní vedenom pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007 (ORP-380/KP-3-98-II, ČVS: ORP-3-50/JKP-2007-II), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 103/11 (sp. zn. 1 Pn 2514/99), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 277/07 (sp. zn. Pn 2331/98) a postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 38/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedenú pod sp. zn. Rvp 11166/2014 a sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedenú pod sp. zn. Rvp 11167/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11166/2014.

2. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“; spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „OR PZ BA I“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002 (ORP-63/KP-3-99, ČVS: OÚV-265/30-02, ČVS: OÚJP-265/30-02, ORP-1113/I-JKP-OZN-2008) (ďalej len „napadnuté konanie OR PZ BA I“ alebo „konanie vedené pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002“), postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „OR PZ BA II“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007 (ORP-380/KP-3-98-II, ČVS: ORP-3-50/JKP-2007-II) (ďalej len „napadnuté konanie OR PZ BA II“ alebo „konanie vedené pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007“), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 103/11 (1 Pn 2514/99) (ďalej len „napadnuté konanie Okresnej prokuratúry Bratislava I“), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 277/07 (Pn 2331/98) (ďalej len „napadnuté konanie Okresnej prokuratúry Bratislava II“), postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 38/2012 (ďalej len „napadnuté

konanie okresného súdu“). Dňa 29. júna 2015 a 22. júla 2015 sťažovatelia doručili ústavnému súdu doplnenie sťažností.

Zo sťažností vyplýva, že sťažovatelia 3. novembra 1998 podali Okresnej prokuratúre Bratislava II trestné oznámenie na [REDAKOVANÉ] pre trestný čin podvodu podľa § 250 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (účinný v čase spáchania skutku, t. j. do 31. augusta 1999; ďalej len „Trestný zákon“) a podvodného úpadku podľa § 250a Trestného zákona. Zároveň sťažovatelia ešte v ten istý deň podali trestné oznámenie aj ústne do zápisnice na Obvodnom oddelení Policajného zboru Ružinov-západ, ktoré následne 25. januára 1999 a 21. mája 1999 doplnili dodatkami.

Dňa 30. novembra 1998 bola sťažovateľka predvolaná OR PZ BA II, aby podala vysvetlenie.

Dňa 4. decembra 1998 bol OR PZ BA II predvolaný na podanie vysvetlenia [REDAKOVANÉ], 11. decembra 1998 [REDAKOVANÉ], 15. decembra 1998 [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], 15. januára 1999 [REDAKOVANÉ], 18. januára 1999 [REDAKOVANÉ], 21. januára 1999 [REDAKOVANÉ], 25. januára 1999 [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], 27. januára 1999 [REDAKOVANÉ], 28. januára 1999 [REDAKOVANÉ] a 29. januára 1999 [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Dňa 3. februára 1999 bola na podanie vysvetlenia OR PZ BA II predvolaná opäť sťažovateľka a tiež [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], 12. februára 1999 [REDAKOVANÉ] a 1. marca 1999 [REDAKOVANÉ].

Dňa 26. júna 1999 bola na podanie vysvetlenia OR PZ BA I predvolaná [REDAKOVANÉ]. Sťažovatelia v prípade tohto úkonu namietajú nečinnosť zo strany OR PZ BA I v trvaní štyroch mesiacov.

Dňa 14. októbra 1999 podal na OR PZ BA I vysvetlenie vo veci jeho trestného oznámenia sťažovateľ, ktoré následne 10. decembra 1999 a 21. decembra 1999 doplnil

dotatkami. V tejto súvislosti sťažovatelia namietajú nečinnosť OR PZ BA I v trvaní štyroch mesiacov.

Dňa 13. februára 2002 bol Okresným úradom vyšetrovania Bratislava I (ďalej len „OÚV BA I“) na podanie vysvetlenia predvolaný [REDACTED]. Sťažovatelia v tomto prípade namietajú nečinnosť v trvaní dvoch rokov a štyroch mesiacov.

Vyšetrovateľ Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „vyšetrovateľ OÚJP PZ BA I“) uznesením ČVS: OÚJP-265/30-02-AK z 15. februára 2002 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) odmietol trestné oznámenie sťažovateľov. Sťažovatelia namietajú, že od podania trestného oznámenia uplynuli tri roky a tri mesiace.

Proti uzneseniu vyšetrovateľa OÚJP PZ BA I podali sťažovatelia sťažnosť, ktorej prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I uznesením č. k. 1 Pn 2514/99-86 z 28. októbra 2002 vyhovel a uznesenie vyšetrovateľa zrušila. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietajú prietahy vo veci konania o ich sťažnosti v trvaní ôsmich mesiacov.

Dňa 4. apríla 2003 bolo uznesením vyšetrovateľa OÚJP PZ BA I ČVS: OÚJP-265/30-02-Chm začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietajú prietahy v trvaní päť mesiacov.

Následne 23. apríla 2003 vyšetrovateľ OÚJP PZ BA I vykonal výsluch sťažovateľa, pri ktorom si sťažovateľ uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom v sume 9 341 000 Sk (310 064,40 €).

Výsluch sťažovateľky vykonal vyšetrovateľ OÚJP PZ BA I nasledujúci deň, 24. apríla 2003, pri ktorom si aj sťažovateľka uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom v rovnakej sume ako sťažovateľ.

Dňa 13. mája 2003 vyšetrovateľ OÚJP PZ BA I vykonal výsluch svedka [REDAKOVANÉ], 14. mája 2003 svedka [REDAKOVANÉ] a následne 17. októbra 2003 svedka [REDAKOVANÉ]. Vo vzťahu k poslednému vykonanému výsluchu svedka sťažovatelia namietajú nečinnosť vyšetrovateľa OÚJP PZ BA I v trvaní 5 mesiacov.

Vyšetrovateľ OR PZ BA I uznesením ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002 z 28. októbra 2004 vzniesol [REDAKOVANÉ] obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona.

Dňa 19. februára 2007 bol vyšetrovací spis odstúpený z OR PZ BA I na OR PZ BA II. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietajú nečinnosť označených orgánov činných v trestnom konaní v trvaní dvoch rokov a štyroch mesiacov.

Dňa 27. februára 2007 OR PZ BA I predložilo vyšetrovací spis Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) z dôvodu vecnej príslušnosti, prípadne na rozhodnutie o miestnej príslušnosti.

Dňa 4. apríla 2007 Krajská prokuratúra v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) odstúpila koncept vyšetrovacieho spisu Okresnej prokuratúre Bratislava II s pokynmi na ďalšie posúdenie príslušnosti, pričom zároveň skonštatovala prieťahy v konaní v období od vznesenia obvinenia. Sťažovatelia namietajú nečinnosť krajskej prokuratúry pri odstupovaní spisu v trvaní 2 mesiacov odvtedy, keď jej bol predložený vyšetrovací spis.

Dňa 12. apríla 2007 krajská prokuratúra odstúpila prvopis vyšetrovacieho spisu na OR PZ BA II.

Dňa 16. októbra 2008 OR PZ BA II vec odstúpilo na OR PZ BA I. Sťažovatelia namietajú nečinnosť OR PZ BA II v trvaní jedného roka a šiestich mesiacov.

Dňa 24. novembra 2008 OR PZ BA I vec opätovne predložilo krajskému riaditeľstvu na rozhodnutie sporu o miestnu príslušnosť.

Dňa 17. decembra 2008 krajské riaditeľstvo vec prikázalo OR PZ BA II ako miestne príslušnému orgánu.

Dňa 9. apríla 2010 vyšetrovateľ OR PZ BA II predložil vyšetrovací spis Okresnej prokuratúre Bratislava II s návrhom na nariadenie konania proti ušlému. Sťažovatelia namietajú nečinnosť OR PZ BA II v súvislosti s predložením veci v trvaní 4 mesiacov.

Okresná prokuratúra Bratislava II opatrením z 15. apríla 2010 nariadila konanie proti ušlému.

Dňa 17. mája 2010 vyšetrovateľ OR PZ BA II požiadal Okresný súd Bratislava II o ustanovenie obhajcu obvinenému. Sťažovatelia namietajú nečinnosť OR PZ BA II v trvaní jedného mesiaca.

Okresný súd Bratislava II 20. mája 2010 ustanovil obvinenému obhajcu.

Dňa 16. februára 2011 Okresná prokuratúra Bratislava II odstúpila dozorový spis z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnej prokuratúre Bratislava I. Vyšetrovanie malo naďalej vykonávať OR PZ BA II. Sťažovatelia namietajú prieťahy dozorujúcej prokurátorky v trvaní sedem mesiacov.

Dňa 25. mája 2011 vyšetrovateľ OR PZ BA I vykonal výsluch poškodeného (nečinnosť vyšetrovateľa 3 mesiace, pozn. sťažovateľov).

Dňa 31. mája 2011 sťažovateľka oznámila vyšetrovateľovi, že trvá na trestnom stíhaní obvineného a na svojom nároku na náhradu škody.

Dňa 10. júna 2011 Okresná prokuratúra Bratislava I uznesením č. k. 1 Pv 103/11-16 zamietla návrh sťažovateľky na zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody na majetku obvineného.

Dňa 20. júna 2011 sťažovateľ oznámil vyšetrovateľovi, že trvá na trestnom stíhaní obvineného a na svojom nároku na náhradu škody.

Dňa 16. augusta 2011 vyšetrovateľ OR PZ BA I vykonal výsluch sťažovateľky (nečinnosť 3 mesiace, pozn. sťažovateľov).

Dňa 10. novembra 2011 vyšetrovateľ OR PZ BA I vykonal výsluch svedkov [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (nečinnosť 3 mesiace, pozn. sťažovateľov).

Dňa 3. mája 2012 sa na OR PZ BA II uskutočnilo záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu, v rámci ktorého si sťažovateľ opätovne uplatnil nárok na náhradu škody (nečinnosť 6 mesiacov, pozn. sťažovateľov).

Dňa 4. mája 2012 vyšetrovateľ OR PZ BA II podal Okresnej prokuratúre Bratislava I návrh na podanie obžaloby.

Dňa 17. mája 2012 prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I podala okresnému súdu obžalobu.

Dňa 14. októbra 2013 okresný súd opatrením nariadil konanie proti ušlému (nečinnosť 1 rok a 5 mesiacov, pozn. sťažovateľov).

Dňa 2. decembra 2013 okresný súd predbežne prerokoval obžalobu (nečinnosť 2 mesiace, pozn. sťažovateľov).

Dňa 21. februára 2014 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. apríl 2014 z dôvodu neprevzatia predvolania na pojednávanie obžalovaným.

Hlavné pojednávanie nariadené na 11. apríl 2014 bolo zrušené pre zmenu zákonného sudcu.

Sťažovatelia namietajú, že ani dosiaľ (do podania sťažnosti ústavnému súdu, pozn.) nebolo nariadené ďalšie hlavné pojednávanie. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti tak od posledného úkonu, ktorý sa uskutočnil (predbežné prerokovanie obžaloby), trvá nečinnosť okresného súdu už 6 mesiacov.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú, že od podania trestného oznámenia, v ktorom si zároveň uplatnili nárok poškodeného na náhradu škody v sume 9 341 000 Sk (310 064,40 €), uplynulo skoro šesťnásť rokov a napriek tomu nie je trestné konanie meritórne skončené. Aktivita vyšetrovateľov bola podľa sťažovateľov iba epizódna, pričom o trestnom oznámení bolo meritórne (a nezákonne) rozhodnuté až po troch rokoch a troch mesiacoch od jeho podania, keď bolo ich trestné oznámenie odmietnuté, trestné stíhanie bolo začaté až po štyroch rokoch a piatich mesiacoch, k vzneseniu obvinenia došlo až po šiestich rokoch a obžaloba bola podaná až po trinástich rokoch a šiestich mesiacoch od podania trestného oznámenia.

Podľa sťažovateľov bolo trestné konanie poznačené mnohými obdobiami úplnej nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní aj okresného súdu, v niektorých prípadoch nečinnosť trvala viac ako rok, a dokonca dva razy viac ako dva roky. Sťažovatelia namietajú, že v období od 19. februára 2007 do 17. decembra 2008, t. j. 1,5 roka, sa orgány činné v trestnom konaní venovali výlučne sporom o miestnu príslušnosť.

Podľa sťažovateľov doba trvania trestného konania takmer šesťnásť rokov, pričom vec nebola do podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne ukončená, je neprimeraná sama osebe, a to bez ohľadu na konkrétny postup orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu. Napriek tomu, že nešlo o úplne triviálnu trestnú vec, podľa sťažovateľov nebola však taká právne či skutkovo zložitá, aby si vyžadovala vyšetrowanie trvajúce viac ako päťnásť rokov. Podľa sťažovateľov snaha vyšetrovateľa zistiť adresu pobytu obvineného v zahraničí a doručiť mu písomnosti nebránila vo vykonávaní úkonov vyšetrowania, pričom až v roku 2010 sa začalo proti obvinenému konať ako proti ušlému, čo podľa nich bolo možné už od počiatku. V žiadnej fáze vyšetrowania však neznáme miesto pobytu obvineného nebránilo úkonom trestného konania a orgány činné v trestnom konaní

ani reálne na zistenie miesta pobytu nečakali. Sťažovatelia sú preto toho názoru, že pobyt obvineného v zahraničí na neznámom mieste nebol dôvodom nekonania orgánov činných v trestnom konaní.

Podľa sťažovateľov dozorujúca prokuratúra, najskôr Okresná prokuratúra Bratislava II a neskôr Okresná prokuratúra Bratislava I, ktorej hlavnou úlohou v prípravnom konaní je vykonávať dozor nad zákonnosťou vyšetrovania, a teda aj absenciou prieskumov, pri vykonávaní dozoru úplne zlyhala, keďže ani z vlastného podnetu, ani na opakované podnety sťažovateľov nezabezpečila riadny priebeh vyšetrovania.

Sťažovatelia namietajú, že prieskumy neskončili ani po podaní obžaloby. Podľa nich aj okresný súd najskôr vykonával úkony s prieskumami, pričom k ďalším prieskumom okresného súdu prispela aj zmena zákonného sudcu. Sťažovatelia zastávajú názor, že *„aj táto zmena sudcu, vyvolaná tým, že pôvodný sudca sa pod hrozbou disciplinárnych stíhaní za rôzne previnenia vzdal funkcie, ide na ľarchu OS BA I, ktorý je povinný zabezpečiť riadny výkon súdnej moci. Je pritom zodpovednosťou štátu, aby vo funkcii sudcov nepôsobili osoby, ktoré nie sú na túto funkciu vhodné a nedokážu ju riadne, nezaujato a nestranne vykonávať.“*

Sťažovatelia sú toho názoru, že oni trestné konanie nemarili, na výsluchy sa riadne dostavovali, opakovane podávali podnety, ktorými poukazovali na nezákonnosť postupu vyšetrovateľa, predkladali dôkazy, oznamovali svoje zistenia, reagovali na priebeh vyšetrovania. Podľa ich názoru preto k prieskumom vôbec neprispeli, naopak, aktívne sa podieľali na trestnom konaní.

Sťažovatelia v závere uvádzajú, že nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní aj okresného súdu tak došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zároveň sťažovatelia uvádzajú, že sa bezúspešne domáhali odstránenia nečinnosti vyšetrovateľa podnetmi dozorujúcej prokuratúry z 21. septembra 2000, 22. februára 2002,

19. marca 2003, 10. júna 2004, 24. júna 2005 podľa § 210 Trestného poriadku, sťažnosťou Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky z 19. marca 2003, ako aj sťažnosťou predsedovi okresného súdu z 21. júna 2013.

Vzhľadom na už uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva PZ Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002 (ORP-63/KP-3-99, ČVS: OÚV-265/30-02, ČVS: OÚJP-265/30-02, ORP-1113/I-JKP-OZN-2008), postupom Okresného riaditeľstva PZ Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007 (ORP-380/KP-3-98-II, ČVS: ORP-3-50/JKP-2007-II), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1Pv 103/11 (1Pn 2514/99), postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2Pv 277/07 (Pn 2331/98), postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7T/38/2012 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 48.000,- €, ktoré sú mu povinní vyplatiť:

- a) Okresné riaditeľstvo PZ Bratislava I vo výške 3.000,- €,*
- b) Okresné riaditeľstvo PZ Bratislava II vo výške 24.000,- €,*
- c) Okresná prokuratúra Bratislava I vo výške 12.000,- €,*
- d) Okresná prokuratúra Bratislava II vo výške 6.000,- €,*
- e) Okresný súd Bratislava I vo výške 3.000,- €.*

3. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje konať bez prietahov.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia k rukám jeho advokáta.“

Priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovatelia odôvodňujú tým, že „nielenže v dôsledku trestnej činnosti obvineného stratou celoživotných úspor tesne pred vstupom do dôchodkového veku utrpel škodu veľkého rozsahu, ale ďalšiu, vleklú traumou v snahe o dosiahnutie spravodlivosti mu spôsobili následné dlhoročné neodôvodnené

prieťahy v trestnom konaní. Prekonanie zjavnej nevôle orgánov činných v trestnom konaní vec vôbec riešiť, si za uvedené roky vyžiadalo zo strany sťažovateľa vynaloženie nesmiernej energie a úsilia, pričom priebeh trestného konania čoraz viac uberal na viere sťažovateľa v spravodlivosť a v právny štát. Takáto dlhodobá traumatizácia mala, v súčasnosti už pokročilom dôchodkovom veku sťažovateľa, dopady na jeho zdravie a rovnako vážne boli a aj pretrvávajú ekonomické dôsledky vyplývajúce zo spôsobenej škody, ktoré náhrada je zatiaľ v nedohľadne.“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „podľa judikatúry ESLP si osobitú rýchlosť vyžadujú konania, ktorých účastníkom sú osoby vyššieho veku, keďže u týchto je reálna hrozba, že by sa skončenia konania, a teda naplnenia ich základného práva na súdnu ochranu, nemuseli dožiť. Sťažovateľ podával trestné oznámenie vo veku 58 rokov, dnes má 74 rokov a teda už prekročil priemerný vek dožitia slovenského muža. Aj túto skutočnosť štátne orgány boli a sú povinné zohľadniť.“.

Sťažovateľka uvádza, že „podľa judikatúry ESLP si osobitú rýchlosť vyžadujú konania, ktorých účastníkom sú osoby vyššieho veku, keďže u týchto je reálna hrozba, že by sa skončenia konania, a teda naplnenia ich základného práva na súdnu ochranu, nemuseli dožiť. Sťažovateľ podával trestné oznámenie vo veku 54 rokov, dnes má 70 rokov. Aj túto skutočnosť štátne orgány boli a sú povinné zohľadniť.“.

Sťažovatelia považujú za primerané finančné zadost'učinenie za utrpenú ujmu na ich základnom práve sumu 3 000 € za rok trvania konania, t. j. 48 000 € za celú dobu trestného konania (každému zvlášť, pozn.).

Zároveň každý osobitne vyčísľuje trovy konania „vo výške 340,90 €, pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby á 134,- € (prevzatie veci, podanie sťažnosti), 2 x paušálnej náhrady výdavkov á 8,04 € a 20 % DPH“.

Dňa 29. júna 2015 sťažovatelia doplnili svoje sťažnosti jednak tým, že doručili ústavnému súdu rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 T 38/2012 z 12. marca 2015, ktorým

okresný súd uznal obvineného za vinného z trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a) a ods. 3 Trestného zákona.

Obvinenému podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 3, § 36 písm. j) Trestného zákona a podľa § 41 ods. 1 a 2 Trestného zákona okresný súd uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku ho zaviazal nahradiť poškodeným – sťažovateľom škodu vo výške 171 537,47 €.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku okresný súd poškodených (sťažovateľov) so zvyškom ich nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 T 38/2012 z 12. marca 2015 nadobudol právoplatnosť 28. marca 2015.

Sťažovatelia zároveň v tomto podaní uvádzajú, že uvedeným rozsudkom bolo skončené trestné konanie, v ktorom si uplatnili nárok na náhradu škody. Konanie trvalo 17 rokov, 4 mesiace a 25 dní, čomu by podľa nich zodpovedalo adekvátne odškodnenie utrpenej nemajetkovej ujmy v sume cca 52 000 € (3 000 € za mesiac, pozn. sťažovateľov).

V podaní doručenom ústavnému súdu 22. júla 2015 sťažovatelia len upravili požadované odškodnenie z podania z 25. júna 2015 doručeného ústavnému súdu 29. júna 2015 v sume „3 000 € za mesiac“ na 3 000 € za rok trvania konania [správne teda malo byť „... zodpovedalo adekvátne odškodnenie utrpenej nemajetkovej ujmy vo výške cca 52.000.- € (3.000,- € za rok)“, pozn.].

II.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také veci, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť označených orgánov, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, že predmetné sťažnosti spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11166/2014 (bod 1 výroku tohto uznesenia).

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OR PZ BA I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002, postupom OR PZ BA II v konaní vedenom pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 103/11, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 277/07 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 38 2012

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OR PZ BA I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002, postupom OR PZ BA II v konaní vedenom pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 103/11, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 277/07 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 38 2012.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 95/06, II. ÚS 492/2011).

2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OR PZ BA I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-265/OEK-B1-2002, postupom OR PZ BA II v konaní vedenom pod ČVS: ORP-543/OEK-B2-2007, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 103/11 a postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 277/07

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania

pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo ako poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02, II. ÚS 649/2016, II. ÚS 215/2015). Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014).

V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola s'ťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať.

Jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, IV. ÚS 21/2012).

S'ťažnosť na postup OR PZ BA I, OR PZ BA II, Okresnej prokuratúry Bratislava I a Okresnej prokuratúry Bratislava II bola ústavnému súdu doručená 3. septembra 2014, teda až potom, ako bolo ukončené prípravné konanie (17. mája 2012 prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I podala okresnému súdu obžalobu, pozn.) a predmetná vec sa už nachádzala v štádiu prvostupňového konania, v rámci ktorého konal a rozhodoval okresný súd.

Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu OR PZ BA I, OR PZ BA II, Okresná prokuratúra Bratislava I ani Okresná prokuratúra Bratislava II (ďalej aj „označené orgány činné v trestnom konaní“) už neboli oprávnení v predmetnej trestnej veci konať, pretože spis sa nachádzal na okresnom súde, a teda označené orgány činné v trestnom konaní nemohli ovplyvniť priebeh konania a ani porušovať základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ukončením vyšetrovania a podaním obžaloby označené orgány činné v trestnom konaní vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľov. Z uvedeného dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha týchto orgánov verejnej moci pri odstraňovaní právnej neistoty skončila v prípade OR PZ BA II skončením vyšetrovania, predložením spisového materiálu príslušnej prokuratúre a zo strany Okresnej prokuratúry Bratislava I podaním obžaloby okresnému súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OR PZ BA I, OR PZ BA II, Okresnej prokuratúry Bratislava I a Okresnej prokuratúry Bratislava II sa sťažovatelia mohli brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v čase, keď sa vec nachádzala v konaní pred týmito orgánmi verejnej moci a tieto ešte mohli ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

Vzhľadom na to, že v trestnej veci, v ktorej sťažovatelia vystupujú ako poškodení, v čase doručenia sťažností ústavnému súdu už nekonali vyššie označené orgány činné v trestnom konaní, ako aj so zreteľom na podstatu a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd sťažnosti v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnené, a preto ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, IV. ÚS 21/2012, II. ÚS 215/2015).

2.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 38 2012

V čase podania sťažnosti sa predmetná vec, v ktorej mali sťažovatelia postavenie poškodených, nachádzala na okresnom súde, ktorému bola 17. mája 2012 podaná obžaloba.

Sťažovatelia 21. júna 2013 doručili predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom trestnom konaní. Predsedníčka okresného súdu prípisom sp. zn. Spr. 2176/2013 z 22. júla 2013 uznala sťažnosť sťažovateľov za dôvodnú a uviedla, že vyzve zákonného sudcu, aby vo veci konal, a zároveň uviedla, že predmetnú vec bude sledovať v pravidelných intervaloch.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, podľa ktorej podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 130/2011). Účinnosť takéhoto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní (podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch), je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou.

Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

Z obsahu sťažností vyplýva, že 14. októbra 2013 okresný súd nariadil konanie proti ušlému. Dňa 2. decembra 2013 sa uskutočnilo na okresnom súde predbežné pojednanie obžaloby. Dňa 21. februára 2014 sa konalo hlavné pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. apríl 2014. Hlavné pojednávanie určené na 11. apríl 2014 bolo napokon zrušené pre zmenu zákonného sudcu. Sťažovatelia namietajú, že ku dňu podania sťažnosti (3. septembra 2014, pozn.) nebolo vo veci nariadené pojednávanie.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo (sťažnosť na prietahy v konaní, pozn.) podľa zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ešte pred podaním sťažností ústavnému súdu ako účinný prostriedok nápravy.

Sťažovatelia doručili ústavnému súdu rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 T 38/2012 z 12. marca 2015, ktorým okresný súd uznal obvineného za vinného, sťažovateľom – poškodeným, priznal náhradu škody v sume 171 537,47 € a so zvyškom ich nároku na náhradu škody ich odkázal na občianske súdne konanie 29. júna 2015. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 28. marca 2015 (podľa vyznačenia dátumu nadobudnutia právoplatnosti na tomto rozsudku).

Podľa judikatúry ústavného súdu nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00), resp. konanie pred všeobecným súdom z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 92/05). Preto ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd v nadväznosti na to poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03).

Na základe uvedeného a s prihliadnutím na to, že napadnuté konanie už bolo medzičasom právoplatne skončené, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu v okolnostiach daného prípadu nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie označených práv s'ťažovateľ'ov. Ústavný súd preto s'ťažnosti s'ťažovateľ'ov, ktorými namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd s'ťažnosti s'ťažovateľ'ov odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite s'ťažností.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016